

Олена Леонідівна ЖУРАВСЬКА,

курсантка групи ФЗ-104

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олена Борисівна ОВЕРЧУК,

старший викладач кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат філологічних наук

ІСТОРІЯ ЯК ШЛЯХ ДО НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

На тлі глобалізації, сучасних загроз та інформаційних викликів, перед якими опинилися українці в умовах повномасштабного вторгнення російської федерації, особливої актуальності набуло вивчення питання національно-патріотичного виховання молоді та його ролі у формуванні розуміння ідентичності українського народу, самосвідомості, патріотизму. Процес формування української політичної нації, готової захищати свою батьківщину, стійких патріотичних поглядів не можливий без популяризації української історії та національних традицій. Адже використання історичного досвіду й знань, як основи для національно-патріотичного виховання, є не тільки ключовим елементом зміцнення національної свідомості, формування громадянської відповідальності, збереження культурної спадщини та мови, а й обов'язковою умовою створення злагодженого суспільства, гарантом соціальної стабільності та національної безпеки.

Історія – це не просто наука про минуле людства, процеси й закони суспільного життя. Історія – це невичерпне джерело цікавих розповідей і повчальних уроків, шлях до розуміння своєї нації та самого себе, як її частини, врешті-решт, історія – це не тільки наше минуле, а й наше майбутнє. Вивчення історії – багатоплановий і складний процес, який допомагає молодому поколінню вдумливо аналізувати минуле, виділяти ключові моменти, осмислювати причинно-наслідкові зв'язки, пам'ятати визначні дати та їх уроки, визначати цінності й здобутки, які вплинули на формування нас як нації (наприклад, революційні зміни 2013–2014 рр. продемонстрували готовність молодого покоління відстоювати національні цінності та українську державність).

Історія, як спосіб фіксації досвіду, зберігання духовного надбання, відіграє вирішальну роль у формуванні національно-патріотичного світогляду молоді. Героїчні факти минулого стають не лише

частиною історії, а й настановою на власні життєві вибори. Адже розуміння власного національного ідентитету сучасним поколінням не можливе без усвідомлення уроків минулого. Так, особливу роль в історичному вихованні молоді відіграють національні герої. Вони є прикладами любові, самовідданості й жертвовності. Знання про визначних постатей і події за їх участі, які містять розповіді про тих, хто оберігав свою націю в найважчі часи, мотивують сучасних українців, до громадських ініціатив, захисту суверенітету та незалежності нашої держави, що особливого звучання набуває в умовах війни з росією.

Історія, як джерело культурної спадщини, впливає на формування національного самоусвідомлення. Вивчення традицій, звичаїв і мови, з одного боку, допомагає молодим українцям зрозуміти корені свого народу та його унікальність, зберегти національний дух, ціннісні орієнтації, що передаються від покоління до покоління протягом тривалого часу, з другого, розвиває в молоді відчуття відповідальності за майбутнє нації. І тут важливим є розуміння помилок минулого, що дозволяє уникати їх у сучасному суспільстві, створюючи підґрунтя для стабільного розвитку й підтримки української культури та національних цінностей.

Зважаючи на важливість історичної складової в національно-патріотичному вихованні молоді, хочемо запропонувати декілька рекомендацій, що допоможуть вдосконалити всю систему виховання. По-перше, інтеграція історичних тем у навчальні програми, тобто забезпечення належного представлення історичного матеріалу, особливо того, що найбільше ілюструє факти національної ідентичності й культурної спадщини, у шкільних та університетських курсах; проведення історичних конференцій, семінарів, таборів і впровадження історичних проєктів із метою обміну досвідом між молоддю та історичними експертами. По-друге, використання інтерактивних ресурсів для популяризації історичних знань. Вебсайти, мобільні додатки, віртуальні екскурсії розраховані на велику аудиторію й надають доступ до історичної інформації в будь-який час та в будь-якому місці, що дозволяє молоді самостійно вивчати історію, спілкуватися з експертами та іншими зацікавленими особами. Також важливим для пізнання історії своєї країни та розуміння її цінності є розвиток і фінансування з боку держави музеїв, архівів, інших установ, що забезпечують зберігання артефактів, унікальних документів, інформації про минуле тощо.

Отже, в умовах військової агресії росії проти України історія перестає сприйматися лише як наукова дисципліна, вона стає важливим чинником у процесі національно-патріотичного виховання,

формування загальнонаціональної ідентичності, зростання рівня патріотизму молоді. За допомогою історії отримується можливість не лише долучитися до спадщини своєї нації, а й активно сприяти її розвитку, вдосконаленню, підтримувати й передавати у спадок наступним поколінням національні цінності.

Одержано 08.05.2024

Олена Леонідівна ЖУРАВСЬКА,

курсантка групи Ф3-104

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Олена Борисівна ОБЕРЧУК

старший викладач кафедри українознавства факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат філологічних наук

ПРОБЛЕМА РОМАНТИЗАЦІЇ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Сьогодні, коли Україна опинилася в умовах військового протистояння, викликаного російською агресією, перед суспільством постала гостра проблема сприйняття війни та її наслідків. На жаль, в деяких мас-медіа, Інтернеті, соціальних мережах спостерігається тенденція до розповсюдження романтичних уявлень про війну з росією, через що громадськість не розуміє її реальних наслідків для суспільства, держави та її економіки, що становить серйозну загрозу. Саме тому проблема романтизації сприйняття військових конфліктів є досить актуальною й потребує ретельного вивчення.

Романтизація конфліктів – це процес, за якого конфлікт або війна, переважно за допомогою медійних засобів, літератури чи історії, подаються як щось героїчне, романтичне або благородне. Таке спотворене уявлення про справжні наслідки й характер конфлікту змінює його сприйняття та впливає на реакцію та поведінку людей.

В українському суспільстві романтизації війни сприяє низка чинників, що традиційно склалися в нашій культурі, серед яких можна виокремити історичний контекст, художню літературу, засоби мас-медіа та політичну ситуацію. Наприклад, в історії України та українській літературі війна, як правило, романтизується, сприймаючись як національний епос, героїчне випробування та символ боротьби за волю. Так, події Козацької ери й визволення від іноземних пануваль, часи Першої та Другої світових війн, відстоювання незалежності